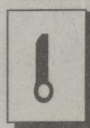

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	15 ก.ค. 2551	18	6209	5

วัดเชียงมั่นอาราม แห่งแรกของเชียงใหม่

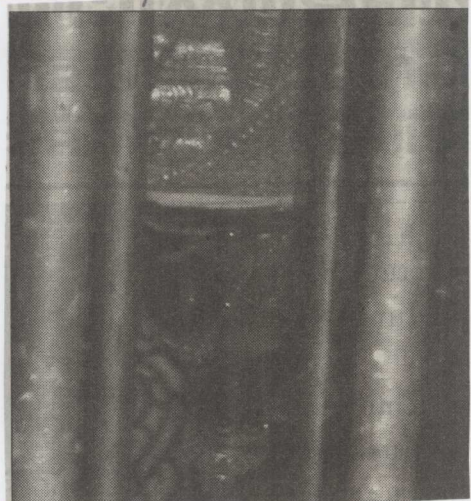

เมื่อครั้งที่พระยามังรายมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งล้านนาไทยได้ทรงสร้างเมืองเชียงใหม่ขึ้นเมื่อปี พ.ศ.1839 นั้น พระองค์ทรงโปรดให้สร้างวัดขึ้นเป็นวัดแรกแห่งนครเชียงใหม่ก็คือ วัดเชียงมั่น ซึ่งเป็น

วัดที่มีการผสมผสานศิลปะแบบเชียงแสน ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากลังกาเข้ากับศิลปะแบบล้านนา

งานศิลปะเชียงแสนเข้ามาแพร่หลายอยู่ในอาณาจักรล้านนาไทยราวปี พ.ศ.1880 โดยพระเจ้าปดุงมหาราช โดยสมัยนั้นสถาปัตยกรรมต่างๆ ในเชียงใหม่สร้างขึ้นตามอิทธิพลแบบลังกา สังเกตได้จากการทำฐานสถูปเจดีย์เป็นฐานสูงมีลาดบัวซ้อนกันหลายๆ ชั้นทั้งที่มีซุ้มและไม่มีซุ้ม บริเวณซุ้มเหล่านั้นมักจะทำประตูทางเข้า ประตูออก หรือทำเป็นซุ้มสำหรับตั้งพระพุทธรูปก็มี เช่น เจดีย์ของวัดเจดีย์หลวง วัดพระธาตุดอยสุเทพ และวัดเชียงมั่น เป็นต้น

ตามประวัติการสร้างวัดเชียงมั่น แต่เดิมวัดนี้เป็นพระราชวังหรือคุ้มหลวง อันเป็นที่ประทับของพญามังรายมหาราช ปฐมกษัตริย์แห่ง

ล้านนาไทย ก่อนที่พระองค์จะทรงสร้างเวียงนพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ ได้ยกัณฑ์โยธาเข้ามาตั้งเป็นป้อมที่บริเวณแห่งนี้ ซึ่งเรียกกันว่า "เวียงเหล็ก" หมายถึงความแข็งแรงมั่นคง กระทั่งถึงจุลศักราช 658 ราวปี พ.ศ.1839 เดือนวิสาขะ ขึ้น 8 ค่ำ ตรงกับวันพฤหัสบดี ปีกอก ตรีกา อันมีพญามังรายมหาราชเป็นประธาน พร้อมด้วยพญาเจ้าเมืองแห่งเมืองพะเยาและพ่อขุนรามคำแหง แห่งกรุงสุโขทัย ได้ทรงสร้างพระเจดีย์ขึ้นตรงที่ราชมณเฑียรหอประทับของพระองค์ แล้วทรงขนานนามว่า "วัดเชียงมั่น" ให้เป็นพระอารามแห่งแรกของเมืองเชียงใหม่

โบราณสถาน โบราณวัตถุที่สำคัญในวัดเชียงมั่นก็คือ พระเสด็จมณี หรือ พระแก้วขาว กับพระพุทธรูปศิลาปางปราบช้างนาฬาคีรี ถือได้ว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองเชียงใหม่ นอกจากนั้นยังมีเจดีย์ช้างล้อม อายุเกือบ 700 ปี ศิลปะแบบล้านนา

พระเสด็จมณี หรือ พระแก้วขาวองค์นี้มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจรวมทั้งยังเป็นพระพุทธรูปสำคัญ หนึ่งในสามของเชียงใหม่ อันได้แก่

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	15 ก.ค. 2551	18	6209	5

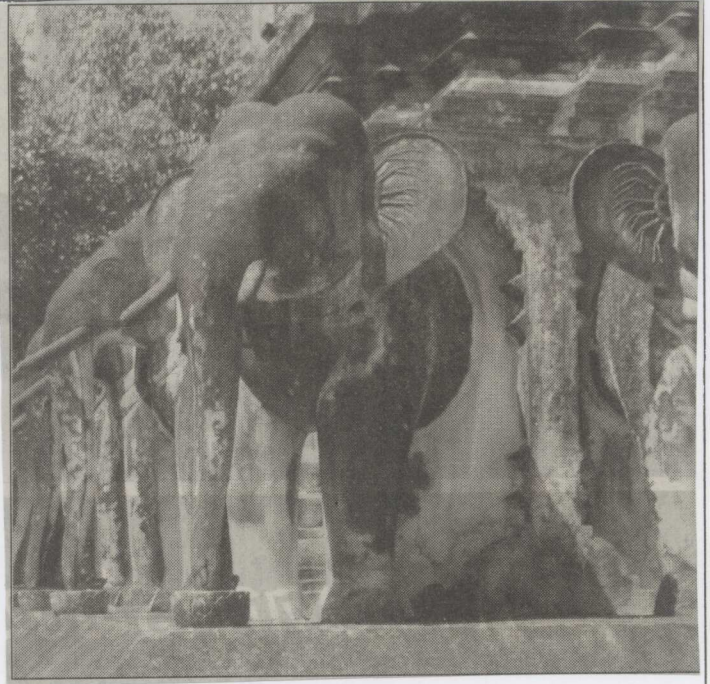
พระพุทธสิหิงค์ พระเสด็จคณิและพระเจ้า
ฝนแสนห่า พระเสด็จคณิ เป็นพระพุทธรูปที่
สร้างขึ้นจากหินควอตซ์สีขาวขุ่น โดยช่างชาวละโว้
ตามตำนานกล่าวว่า เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ได้เสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว 700 ปี ใน
วันเพ็ญเดือน 7 พระสุทนต์ได้เอาดอกจำปา
5 ดอก ขึ้นไปบูชาพระจุฬามณียังดาวดึงส์ และ
ได้สนทนากับพระอินทร์ ทำให้ทราบว่าเป็นเดือน
วิสาขะเพ็ญที่เมืองลวณรัฐ (ลพบุรี) จะมีการ

สร้างพระพุทธรูปปฏิมากรด้วยแก้วขาว

ครั้นสุทนต์กลับมาจากดาวดึงส์
สวรรคแล้ว จึงได้เดินทางไปยังเมืองละโว้ ขณะนั้น
พระกัศปเถระเจ้าได้ปรารภที่จะสร้างพระแก้ว
แล้วขอพระวิศณุกรรมมาเนรมิตเป็นองค์พระพุทธรูป
ปฏิมากร สุทนต์และฤๅษีอื่นๆ ก็ได้ช่วยในการ
สร้างพระแก้วองค์นี้ด้วย เมื่อสำเร็จจึงได้บรรจุ
พระบรมธาตุ 4 องค์ไว้ในพระโมลี (กระหม่อม)
พระนลาดี (หน้าผาก) พระอุระ (หน้าอก) และ
พระโอษฐ์ (ปาก) รวม 4 แห่ง

เมื่อสร้างเสร็จแล้วพระแก้วขาวได้
ประดิษฐานอยู่ที่เมืองละโว้เป็นเวลานาน กระทั่งเมื่อ
พระนางจามเทวี ซึ่งเป็นพระราชธิดาของพระเจ้า
กรุงละโว้ ถูกอภัยเชษฐขึ้นมานครองเมืองหริภุญชัย
(นครลำพูน) พระนางจึงทูลขออนุญาตจากพระ
ราชบิดานิมนต์พระภิกษุสงฆ์ สามเณร ช่างสลัก
นักปราชญ์ รวมทั้งพระแก้วขาว มาเป็นพระพุทธรูป
บูชาประจำพระองค์ พระแก้วขาวจึง
ประดิษฐานอยู่ที่เมืองหริภุญชัยเป็นเวลาหลายร้อย

ปี ต่อมาพญามังรายมหาราช ผู้สถาปนาอาณาจักร
ล้านนาไทยได้เข้าตีเมืองหริภุญชัย พระองค์ได้เผา
ทำลายเมืองหริภุญชัยจนพินาศ แต่ปรากฏว่ามี
วิหารหลังหนึ่งไม่ได้ถูกเผาทำลายไป พญามังราย
จึงได้เข้าไปในวิหารหลังนั้น พบว่าภายในเป็นที่
ประดิษฐานพระแก้วขาวอยู่ จึงได้อัญเชิญกลับไป

ที่เวียงนพบุรีศรีนครพิงค์เชียงใหม่ เมื่อราวปีพ.ศ.
1824 และได้เคารพสักการบูชาพระแก้วขาวเป็น
พระพุทธรูปประจำพระองค์ตั้งแต่นั้นมา รวมถึง
กษัตริย์ผู้ครองนครเชียงใหม่ในยุคต่อๆ มา ก็
เคารพนับถือบูชาพระแก้วขาวเป็นพระพุทธรูป
ประจำพระองค์ทั้งสิ้น

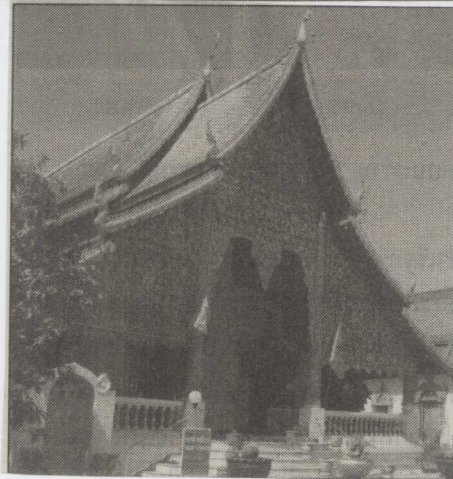
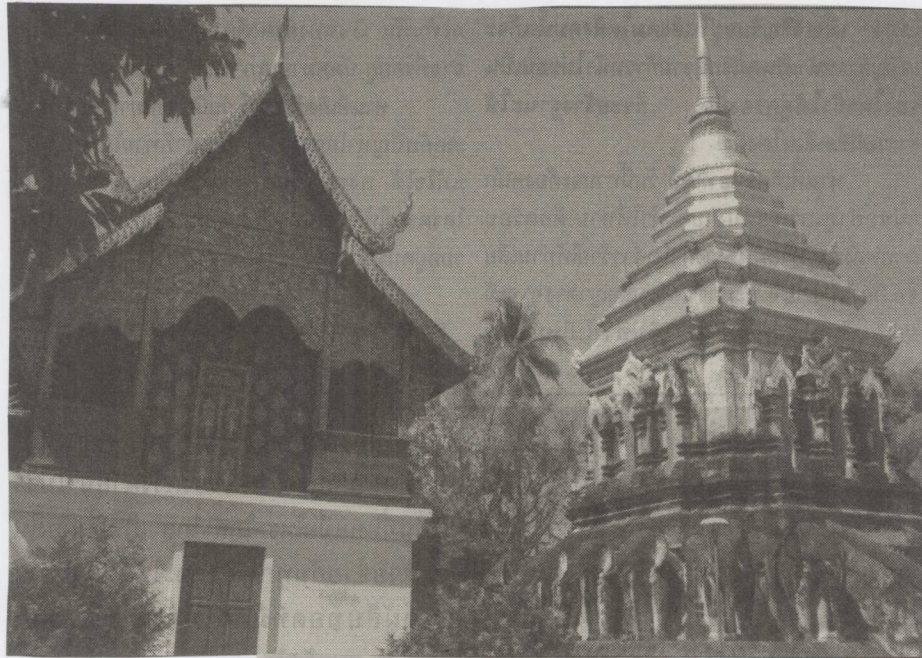
นอกจากที่วัดเชียงมั่น จะเป็นที่ประดิษ
ฐานพระเสด็จคณิ หรือ พระแก้วขาวแล้ว ที่วัดนี้
ยังมีพระพุทธรูปศิลาปางปราบช้างนาฬาคีรี ถือได้
ว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่เมือง ที่หน้าอุโบสถของ วัด
เชียงมั่นยังมีศิลาจารึก ซึ่งจารึกเมื่อปี พ.ศ.2124
กล่าวถึงประวัติของวัดและประวัติเมืองเชียงใหม่
รวมทั้งการบูรณะวัดนี้ในสมัยต่อๆ มาอีกด้วย
เชียงใหม่ พระพุทธรูปศิลา องค์นี้สร้างขึ้นโดยฝีมือ
สกุลช่างปาละ ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 13-14

จักรพงษ์ กำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	15 ก.ค. 2551	18	6209	5

พระเสด็จมณีนี หรือ พระ
แก้วขาวองค์นี้มีประวัติความเป็นมา
ที่น่าสนใจรวมทั้งยังเป็นพระพุทธรูป
สำคัญ หนึ่งในสามของเชียงใหม่
อันได้แก่ พระพุทธสิหิงค์ พระ
เสด็จมณีนีและพระเจ้าฝนแสนท่า
พระเสด็จมณีนี เป็นพระพุทธรูปที่
สร้างขึ้นจากหินควอตซ์สีขาวขุ่น
โดยช่างชาวละโว

